

Jednání podnikatele

- **přímé jednání**
- **zastoupení**
- **nová úprava (podle NOZ a ZOK)**

22. 10. 2012

Jednání podnikatele

§ 13 až 16 obch. zák.
+ § 31 a násl. obč.zák.

I. Přímé jednání § 13

Fyzická osoba
sama, osobně

Právnícká osoba
statutárním orgánem

II. Zastoupení

zákonné

smluvní

vedoucí odštěpného závodu
§ 13 odst. 3

osoba pověřená
podle § 15

prokura
§ 14

na základě plné moci
podle § 31 a násl. obč. zák.

III. Tzv. nezmocněné jednání § 16

Ad I. Přímé jednání

Statutární orgány obchodních společností a družstva

Ad II. Zastoupení

**Zákonné
zastoupení podnikatele**

§ 13 odst. 3 obch. zák.

Vedoucí odštěpného závodu

je zapsán
do obchodního rejstříku

koná ve všech věcech
odštěpného závodu

zavazuje podnikatele

podle § 15 obch. zák.

Osoba pověřená

pověřena určitou činností
při provozování podniku

koná ve všech věcech, které

jsou s danou činností
obvykle spojeny

Ad II. Zastoupení

Smluvní zastoupení podnikatele

Prokura

§ 14 obch. zák.

Rozsah jednatecké působnosti

- všechny právní úkony, k nimž dochází při provozu podniku
- není zahrnuto oprávnění zcizovat a zatěžovat nemovitosti

Vznik prokury

→ **zápisem** do obchodního rejstříku

Zánik prokury

→ odvolání podnikatelem

→ výpověď prokuristou

→ smrt prokuristy

→ dohoda podnikatele a prokuristy

Ad II. Zastoupení

Smluvní zastoupení podnikatele na základě **plné moci**

**§ 31 a násl.
obč. zák.**

Rozsah jednatelského oprávnění zmocněnce

→ uveden v plné moci **§ 31/1**

Forma plné moci

písemná plná moc:

je-li třeba, aby právní úkon byl učiněn písemné formě
nebo

netýká-li se jen určitého právního úkonu **§ 31/4**

Překročení jednatelského
oprávnění **§ 33/1**

→ **zmocnitel** vázán, pokud jednání schválil
(tzv. ratihabice)

→ neoznámí-li zmocnitel svůj nesouhlas osobě, s níž
zmocněnec jednal, svůj nesouhlas s jednáním **bez
zbytečného odkladu**, platí, že jednání schválil

Zánik plné moci **§ 33b**

odvolání zmocnitelem

→ provedením úkonu, na který byla omezena

výpověď zmocněncem

→ smrt zmocněnce

Ad III. Nezmocněné jednání

§ 16 obch. zák.

Rozsah jednatelejšího oprávnění

žádný

jednající osoba nebyla
vůbec nikým pověřena

Ale :

Podnikatele zavazuje i jednání jiné osoby
v jeho provozovně, nemohla-li třetí osoba vědět,
že jednající osoba k tomu není oprávněna.

Právní úprava jednání podnikatele

podle NOZ + podle ZOK

Fyzická osoba – přímé jednání

Svéprávná osoba sama / svéprávný člověk sám (15 odst. 2)

* plně svéprávný (30)

- zletilý člověk - dovršením 18 let (30 odst. 1)
- člověk před nabytím zletilosti (30 odst. 2)
 - přiznáním svéprávnosti 16letému, je-li schopen sám se živit a souhlasí-li zákonný zástupce nezletilého; příp. je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého (na návrh nezletilého nebo jeho zák. zástupce) (37)
 - uzavřením manželství (povolením soudu 16letému, jsou-li pro to důležité důvody) (672)

* nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti (31 a násl.)

- právní jednání přiměřená jeho rozumové a volní vyspělosti (31)
- určité právní jednání nebo dosažení určitého účelu se souhlasem zákonného zástupce (v mezích souhlasu jedná sám, není-li to zvláště zakázáno zákonem) (32)
- samostatné provozování obchodního závodu nebo jiná obdobná výdělečná činnost se souhlasem zákonného zástupce + k platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu; přivolení soudu nahrazuje podmínku určitého věku, je-li stanovena pro výkon určité výdělečné činnosti jiným práv. předpisem (33)

Právnícká osoba (korporace – obch. společnosti, družstva) - zastoupení

Právnícká osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. (**20**)

Statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby. (**163**)

Člen statutárního orgánu může **zastupovat právn.osobu** ve všech záležitostech. (**164**)

Veřejná obchodní společnost	všichni společníci	106 ZOK
Komanditní společnost	všichni komplementáři	125 ZOK
Společnost s ručením omezeným	jednatel / jednatele	194 ZOK
Akciová společnost	představenstvo	435 ZOK
Družstvo	představenstvo	705 ZOK

Jednání právnické osoby – zastoupení :

- **statutární orgán** 164
 - rozsah: **ve všech věcech**
 - více osob: kolektivní statutární orgán;
způsob jednání - každý samostatně, nebo společně (možnost zmocnění k určitému právnímu jednání)
- **opatrovník** 165
 - na návrh: jmenován soudem, nemá-li statutární orgán dostatečný počet členů
 - bez návrhu: jmenován soudem, jsou-li zájmy člana statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nemá-li právn. osoba jiného člana orgánu schopného ji zastupovat
- **zaměstnanci** 166
 - rozsah: **obvyklý vzhledem k jejich zařazení nebo funkci**
(rozhodující je stav, jak se jeví veřejnosti)
- **likvidátor** 189
 - rozsah: **jeho činnost sleduje účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace** (196)
 - pozice: působnost statutárního orgánu (193)
- **obecný zástupce** 436 a násl. (ZASTOUPENÍ)
 - **smluvní zastoupení** - zmocněnec 441 – 449 (plná moc)
 - **zákonné zastoupení** 457 a násl.
 - **opatrovnictví právnické osoby**..... 486 - 488

Právní úprava zastoupení podnikatele (přehled)

podle NOZ

(**13 – 15 obch. zák.**)

161 – 167 :

Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.

436 – 440 :

Kdo je oprávněn právně jednat jménem jiného, je jeho zástupcem; ze zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Není-li zřejmé, že někdo jedná za jiného, platí, že jedná vlastním jménem.

Zákonné zastoupení

(**13 odst. 1 obch. zák.**)

164 :

Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.

(**15 obch. zák.**)

430 odst. 1 :

Pověří-li podnikatel někoho při provozu obch. závodu určitou činností, zastupuje tato osoba podnikatele ve všech jednáních, k nimž při této činnosti obvykle dochází.

(**13 odst. 3 obch. zák.**)

503 odst. 2 :

Vedoucí odštěpného závodu je oprávněn zastupovat podnikatele ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu ode dne, ke kterému byl jako vedoucí odštěpného závodu zapsán do obchodního rejstříku.

Smluvní zastoupení

(**14 obch. zák.**)

450 – 456 :

Udělením prokury zmocňuje podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku prokuristu k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc.

(**31 a násl. obč. zák.**)

441 – 449 :

Ujednají-li si to strany, zastupuje jedna z nich druhou v ujednaném rozsahu jako zmocněnec.

Nezmocněné jednatelství

(**16 obch. zák.**)

430 odst. 2 :

Podnikatele zavazuje i jednání jiné osoby v jeho provozovně, pokud byla třetí osoba v dobré víře, že jednající osoba je k jednání oprávněna.

Jednání za právnickou osobu před jejím vznikem

(64 obch. zák.)

Kdo jedná jménem společnosti před jejím vznikem, **je z tohoto jednání zavázán**; jedná-li více osob, jsou zavázány společně a nerozdílně. Jestliže společníci, popř. příslušný orgán společnosti tato jednání **schválí do tří měsíců od vzniku společnosti**, platí, že z těchto jednání byla společnost **zavázána od počátku**.

127 NOZ :

Za právnickou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. **Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám**; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnická osoba může **účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít**.

V takovém případě platí, že je z těchto jednání **oprávněna a zavázána od počátku**. Převeze-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.